

Na cestě do Emaus

EMAUS

Nikdo nezná místo, kde přesně byla ves Emaus. Někteří lidé však věří, že je to dnešní ves Amwas (na obrázku), vzdálená asi 30 km na západ od Jeruzaléma. Jméno Emaus znamená „teplé prameny“.

DVA Z JEŽÍŠOVÝCH dřívějších společníků se ubírali do vsi Emaus a hovořili o zlých událostech minulých dnů. Cestou se k nim připojil sám Ježíš, ale oni ho nepoznali.

„Proč jste tak smutni?“ tázal se jich.

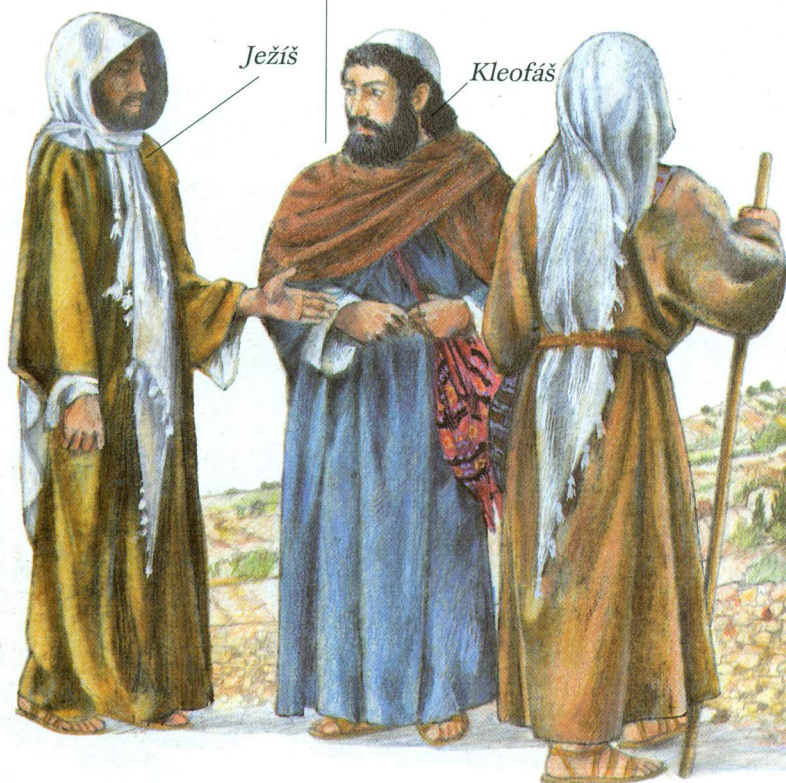
Jeden z nich, Kleofáš, zasmušile odvětil: „Odkud to přicházíš? Což jsi neslyšel o tom, co se stalo?“

„Co máš na mysli?“ zeptal se Ježíš.

„Jsme zarmoucení, protože velký prorok, Ježíš Nazaretský, byl ukřižován. Věřili jsme mu, že je spasitelem naší země, ale když zemřel, naše naděje na spasení zemřely s ním.“

„Což nechápete, že Kristus musel nejprve trpět, než vstoupí do své slávy?“ řekl Ježíš. Vyložil potom vše to, co o něm předpověděli proroci.

Když se přiblížili ke vsi, dva společníci mu nabídli, aby s nimi pojedl a přenocoval. Jak zasedli za stůl, Ježíš rozlomil chléb, požehnal jej a podělil své společníky. Oba muži náhle poznali, kdo s nimi stoluje, ale

Ježíš se přidává ke dvěma mužům putujícím do Emaus

Když si oba uvědomí, že cizinec je Ježíš, zmizí jejich zrakům

Ježíš přišel mezi učedníky, právě když hovořili o tom zjevení. „Pokoj vám,” řekl. Učedníci se zděsili, protože byli přesvědčeni, že vidí ducha. „Proč se mne bojíte?” otázal se Ježíš. „Nejsem duch. Pojdte a dotkněte se mne. Pohleďte na mne, sáhněte si na rány na mých rukou a nohou. Duchové nejsou z masa a kostí jako já.” Požádal pak o pokrm. Dali mu tedy pečenou rybu, kterou před nimi jedl.

Jeden z učedníků, Tomáš, nebyl přítomen, když se to stalo. Nemohl uvěřit, že to byl skutečně Pán, koho druzí viděli.

„Pokud si nebudu moci sáhnout na rány jeho těla, neuvěřím, že ten muž je Kristus,” řekl.

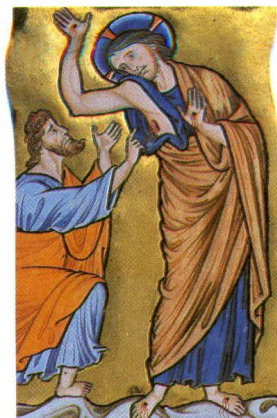
O týden později byli učedníci opět spolu a Tomáš byl s nimi také. Ježíš znovu přišel.

„Tomáši,” řekl, „vlož své prsty na můj bok a dotkni se ran v mých rukách. Přestaň pochybovat, věř!”

„Můj Pán a můj Bůh!” zvolal Tomáš.

Ježíš mu pravil: „Věříš, protože jsi mě viděl na vlastní oči. Blahoslaveni jsou však ti, kdo neviděli a přesto věří.”

v tomtéž okamžiku Ježíš zmizel jejich zrakům. Oba muži užasli a tázali se jeden druhého: „Necítíš jsi snad něco zázračného, když s námi šel a vysvětloval to, co předpovídali proroci?” Nemeškali a pospíšili zpět do Jeruzaléma, aby pověděli učedníkům, že viděli jejich Pána.

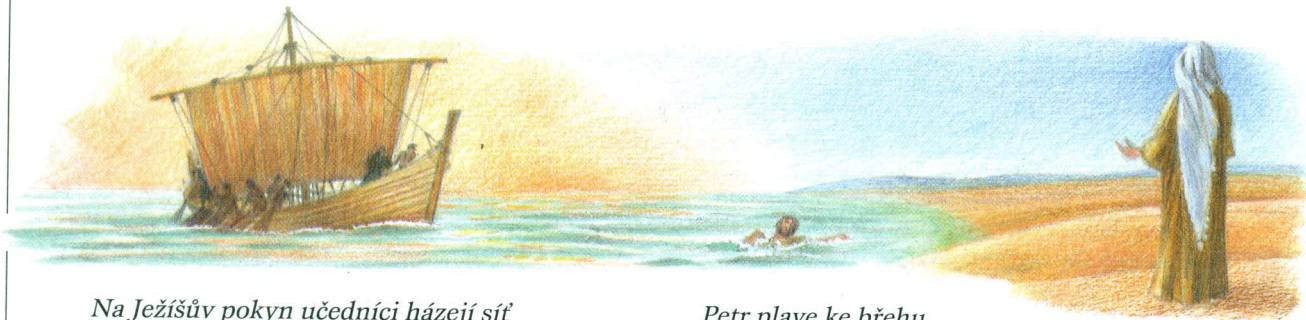
NEVĚŘÍCÍ TOMÁŠ

Tento detail z francouzského iluminovaného rukopisu ukazuje Tomáše hledícího na Ježíšovy rány. Jakmile Tomáš uviděl, uvěřil. Ježíš řekl, že větší milost čeká na ty, kteří věří, aniž ho spatřili. Tomášova nedůvěra se zasloužila o přívlastek „nevěřící Tomáš”.

Ježíš říká Tomášovi, aby se dotkl rány v jeho boku a stop po hřebecích v jeho rukách

Nanebevstoupení

Na Ježíšův pokyn učedníci házejí síť do vody a ta se plní rybami

Petr plave ke břehu, aby spatřil Ježíše

KŘEŠŤANSKÝ SYMBOL
Ryba byla raným symbolem křesťanství. Byla používána proto, že řecké slovo „ryba“ je utvořeno z prvního písmene každého slova řeckého sousoví „Ježíš Kristus, Boží Syn, Spasitel“.

JEDNÉ NOCI několik učedníků, mezi nimi Petr, Tomáš, Jakub a Jan, vyšlo spolu lovit ryby na jezero Galilejské. Celou noc lovíli, ale bez úspěchu. Když začalo svítat, stál na břehu nedaleko nich Ježíš, oni ho však nepoznali.

„Chytili jste něco, přátelé?“ zavolal na ně.

„Nic,“ odpověděli unaveně.

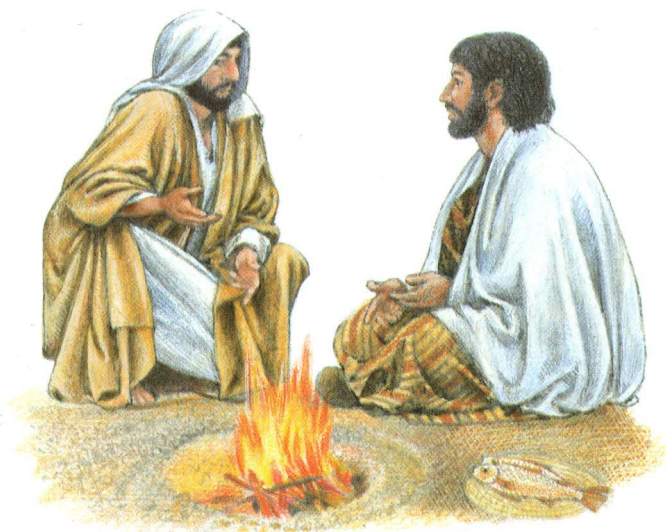
„Hodte síť na pravý bok,“ řekl jim. A když to učinili, síť se tak naplnila rybami, že ji téměř nemohli vytáhnout.

Nato pravil Jan Petrovi: „To je Pán!“ Petr ihned odhodil plášť, skočil do vody a plaval ke břehu. Druzí pluli za ním v lodi a táhli za sebou síť s rybami.

Ježíš třikrát nabádá Petra, aby se staral o jeho stoupence

NANEBEVSTOUPENÍ
Jak je zobrazeno na tomto kamenném reliéfu, čtyřicet dní po svém vzkříšení je Ježíš vyzdvižen na nebesa.

NANEBEVSTOUPENÍ

Když byli na souši, uviděli oheň a na něm rybu. „Pojďte a pojezte,” pravil Ježíš. Bylo to potřetí, co se Pán zjevil svým učedníkům po svém vzkříšení.

Po jídle se Ježíš obrátil na Petra: „Miluješ mne a máš ve mne víru?”

„Ano, Pane,” odpověděl Petr.

„Postarej se tedy o mé ovečky, mé stoupence.”

Znovu se Ježíš zeptal: „Miluješ mne?” Petr odpověděl:

„Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.”

„Pas mé beránky.”

Do třetice se Ježíš otázal: „Petře, máš mne vskutku rád?” Petra ranilo, že mu snad Ježíš nevěří. „Pane, ty víš vše. Ty víš, že tě mám rád.”

„Buď pastýřem mých ovcí.”

Poté Ježíš učedníkům řekl, že je opustí, ale bude jim dána síla Ducha svatého, aby jim pomáhala šířit slovo Boží po celém světě.

Když domluvil, byl před jejich zraky vynesena vzhůru a zahalil ho oblak. Učedníci stáli a vzhlíželi k nebi, když tu se vedle nich objevili dva muži bílé oděny. Řekli učedníkům: „Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, se jednoho dne vrátí právě tak, jak jste ho viděli odcházet.”

*Ježíš je vzat do nebe
a oblak ho zakrývá
před zraky apoštolů*

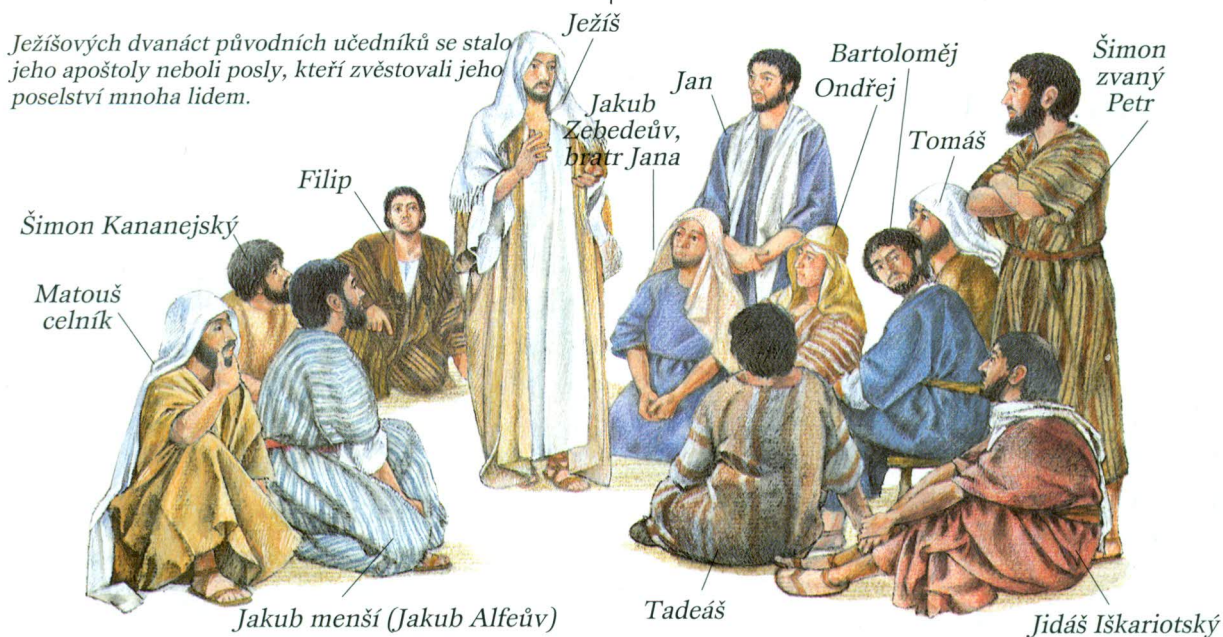
*Dva muži bílé
oděny se objevují
vedle učedníků*

Raná církev

SKUTKY APOŠTOLŮ vyprávějí příběh raných let církve, kdy dvanáct apoštolů pokračovalo v kázání Ježíšova poselství lidem. Ježíš si zvolil dvanáct mužů, aby byli jeho apoštoly; byli jeho blízkými společníky a on jim dal pravomoc vyučovat a také jeho jménem uzdravovat.

Slovo „apoštol“ znamená toho, kdo je vyslán, posla. Pavel je v Bibli nazýván také apoštolem, ačkoliv nebyl jedním z původních dvanácti, které si Ježíš vybral. Apoštolové měli v církvi zvláštní pravomoc.

Apoštolové – původních dvanáct Ježíšových učedníků

Ondřej – jeden z prvních učedníků povoláný Ježíšem, rybář z Betsaidy v Galileji. Říká se, že zemřel na kříži tvaru X.

Šimon zvaný PĚTR – Ondřejův bratr, také rybář. Ježíš ho nazval „skála“ pro jeho pevnou víru.

Jakub – další rybář. Ježíš nazval jeho a jeho bratra Jana „syny hromu“.

Jan – Jakubův bratr. Je patrně v Bibli zmiňovaným „učedníkem, jehož Ježíš miloval“.

Filip – také z Betsaidy. Mluvil s Ježíšem při záračném nasycení pěti tisíc lidí chlebem a rybami.

Bartoloměj – někdy zvaný Nathanael. O něm je známo jen málo.

Matouš – pracoval v Kafarnaum na pobřeží Galilejského jezera pro Římany jako celník.

Tomáš – Janovo evangelium ho nazývá „dvoj-

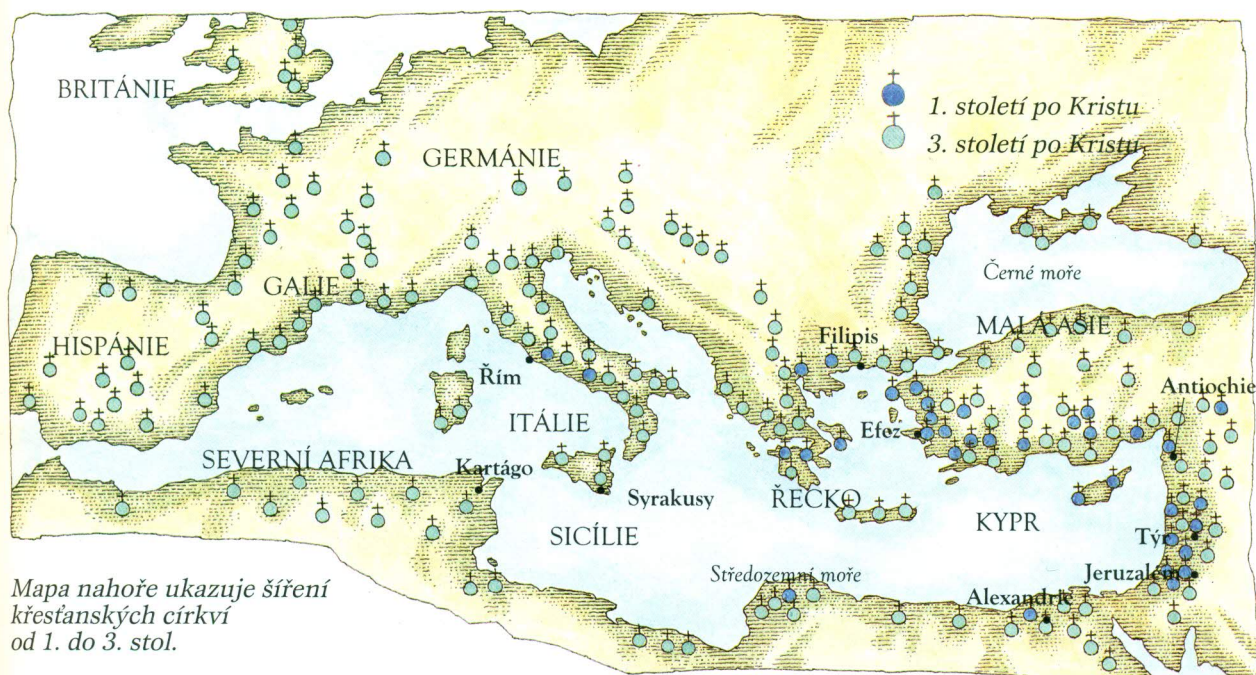
četem“. Je také znám jako „nevěřící Tomáš“, protože nejprve nevěřil v Ježíšovo vzkříšení.

Jakub – zvaný „Jakub menší“, možná proto, že byl postavou menší nebo mladší než druhý Jakub.

Šimon – měl přízvisko Zélóta (to je horlivec), buď proto, že byl horlivým studentem židovského zákona, anebo patřil ke skupině Galilejců, kteří bojovali proti Římanům, kdykoli a kdekoli mohli.

Tadeáš – je pravděpodobně toutéž osobou jako Juda syn Jakubův (nikoli Jidáš Iškariotský) v Lukášově evangeliu.

Jidáš – jehož druhé jméno, Iškariotský, znamená hebrejsky „osoba z Keriotu v Judsku“, což naznačuje, že odtud pocházel. Měl na starosti peníze učedníků. Když zradil Ježíše a poté spáchal sebevraždu, zaujal jeho místo apoštola Matěj.

Mapa nahoře ukazuje šíření křesťanských církví od 1. do 3. stol.

Letnice

Často se říká, že křesťanství začalo v Jeruzalémě o židovském svátku Letnicích, padesát dní po Ježíšově smrti. Jeho zastrašení stoupenci našli jistotu ve své víře a neohroženě vyprávěli jiným lidem o Ježíšovi. Říkali, že jim Duch svatý dal novou odvahu. V té době byl jedním z hlavních vůdců apoštol Petr.

Protože prohlašovali, že Ježíš byl Synem Božím, střetali se křesťané s židovskými vůdci, kteří v to nevěřili. Prvním mučedníkem – jak je označována osoba zabitá pro svou víru – byl Štěpán. Mezi lidmi, kteří ho ukamenovali k smrti, byl Pavel, který se později sám stal velkým křesťanským vůdcem.

První křesťané

Nejprve se křesťany stávali pouze židovští muži a ženy. Později apoštolové kázali o Ježíši nežidovským národům. Jejich poselství se rychle šířilo, ale oni sami často čelili odporu ze strany římských úřadů. Císař Nero, který vládl Římské říši v letech 54 – 68 po Kr., obvinil křesťany ze založení požáru Říma v r. 64 po Kr. a poslal mnoho z nich na smrt.

Raní křesťané se dělili o majetek a scházeli se, aby uctívali Ježíše. Hlavní byla tehdy, stejně jako

BOJ SE LVY

Římstí gladiátoři byli cvičeni v boji s dravými šelmami, ale lvům byli předhazováni i křesťané jen pro zábavu. Tato nástěnná malba pochází z 2. stol. a je z římského amfiteátru.

dnes, při bohoslužbě eucharistie. Užívá se při ní chléb a víno jako připomínka Ježíšovy smrti a nového života, který podle přesvědčení křesťanů Ježíš dává.

Kříž se stal důležitým znamením křesťanů, ale kromě něj měli ještě tajný symbol, rybu.

Písmena řeckého slova Ichthys označujícího rybu zde znamenala „Ježíš Kristus, Boží syn, Spasitel“. Když chtěli lidé zjevit, že jsou křesťané, nakreslili znamení ryby třeba proutkem do prachu, anebo jen prstem na dlaň ruky.

Ohnivé jazyky

„NÁHLE SE STRHL
HUKOT Z NEBE,
JAKO KDYŽ SE ŽENE
PRUDKÝ VICHŘ,
A NAPLNIL CELÝ DŮM,
KDE BYLI. A UKÁZALY SE
JIM JAKOBY OHNIVÉ
JAZYKY,
ROZDĚLILY SE A NA
KAŽDÉM Z NICH
SPOČINUL JEDEŇ.
SKUTKY APOŠTOLŮ
2, 2 – 3

*Malý plamínek se
mihotá nad hlavou
každého z apoštolů
na znamení
přítomnosti
Ducha svatého*

OHNIVÉ JAZYKY

UČEDNÍCI, KTERÍ POKRAČOVALI v šíření Božího slova, vešli ve známost jako apoštolové. Aby nahradili zrádce Jidáše, vybrali dva muže, Josefa a Matěje. Pomodlili se, aby Bůh zjevil svou vůli, a losováním zvolili Matěje.

O něco později, při židovském svátku sklizně, Letnicích, se apoštolové sešli na domluveném místě. Náhle celým domem zaznělo burácení silného větru a nad hlavou každého z apoštolů se objevil ohnivý plamínek, znamení, že je s nimi Duch svatý. Když se v úžasu obrátili jeden k druhému a začali spolu hovořit, zjistili, že jsou schopni mluvit mnoha různými jazyky.

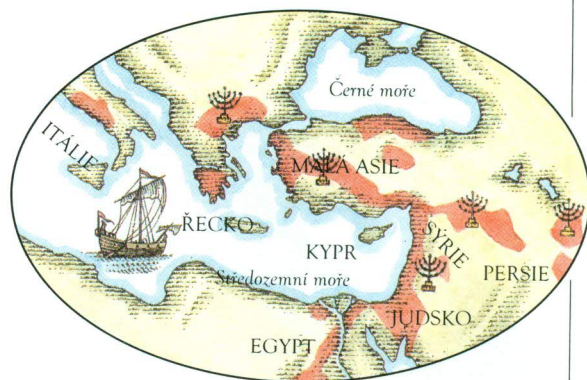
Zpráva o jejich udivujícím daru se rychle šířila. Na Letnice přijelo do Jeruzaléma mnoho Židů z rozličných zemí. Přicházeli, aby promluvili s apoštoly a byli udiveni, protože apoštolové mohli mluvit jakýmkoli jazykem světa.

Petr začal kázat k zástupům. Hovořil o Ježiši Nazaretském a zázracích, které jménem Božím uskutečnil, jak zemřel na kříži a poté vstal z mrtvých a nyní je na nebesích po pravici svého Otce.

„Co však máme dělat? Jak budeme spaseni?“ tázali se v bázni lidé jeden druhého.

„Odvratte se od hříchu,“ řekl jim Petr. „Kajte se a přijměte křest ve jménu Ježíše Krista a dostanete dar Ducha svatého. To zaslíbení platí pro vás i pro vaše děti.“

Ti, kteří přijali Petrova slova, byli pokřtěni; toho dne se na tři tisíce lidí stalo přívrženci Ježíše.

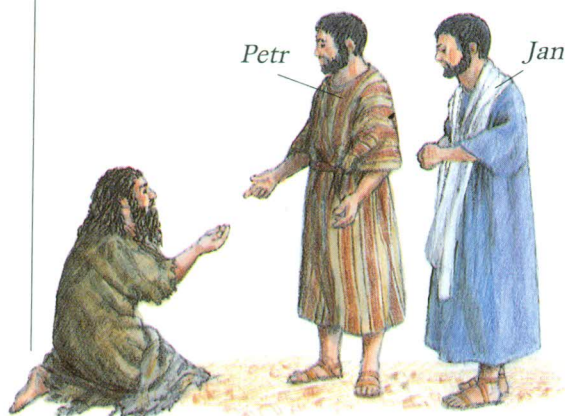
DIASPORA

Po většinu svých dějin žilo mnoho Židů v různých zemích vzdálených od Judeje. Nazýváme to „diasporou“; diaspora je řecké slovo značící rozptýlení. Do 1. stol. po Kr. se usadilo mnoho Židů v jiných zemích, například v Itálii nebo v Egyptě. Jeruzalém byl stále pokládán za centrum židovské víry a Bible praví, že Židé z mnoha zemí putovali oslavit svátek Letnic ve svatém městě.

Petr káže davu

Petr uzdravuje

*Petr říká žebrákovi,
aby vstal a chodil*

ZÁPADNÍ ZEĎ

Na obrázku je část Západní zdi (známá též jako Zeď nářků), jediná dochovaná část Herodova chrámu. Židé se sem přicházejí modlit a truchlit nad zkázou Jeruzaléma v r. 70 po Kr. Modlitby zasunují mezi velké kamenné kvádry, z nichž je zeď postavena.

EDNOU ODPOLEDNE šli Petr s Janem modlit se do chrámu. Před branou zvanou Krásná byl muž, který byl od narození chromý. Seděl tam a žebrel od kolemjdoucích peníze. Když k němu přišli dva apoštolové, prosil je o almužnu. „Pohleď na mne,“ řekl mu Petr a vztáhl k žebrákovi ruku. „Nemám stříbro ani zlato, ale dám ti, co mám. Ve jménu Ježíše Nazaretského vstaň a chod!“ Nato muž vyskočil na nohy a bez jakékoliv opory šel s Petrem a Janem do chrámu. Měl velkou radost ze svého uzdravení a chválil hlasitě Boha.

Lidé užasli, když viděli onoho žebráka chodit a brzy se kolem tří mužů shromáždil celý dav. „Proč žasnete?“ otázal se jich Petr. „To není naše dílo. Byla to víra v Ježíše, která dala tomuto muži sílu.“ Potom Petr promlouval k zástupu o Ježíši.

Kněží se saduceji a velitelem chrámové stráže byli rozhořčeni, že Ježíšovi následovníci káží lidu. Dali Petra a Jana zatknout a uvěznit.

Druhého dne přivedli vězně před židovskou radu. „Čí mocí kázete v chrámu?“ tázali se jich soudci. Vnuknutím Ducha svatého Petr odvětil:

*Dav se shromáždí u okolo
Petra, Jana a žebráka a Petr
začíná kázat*

Petr žebrák Jan

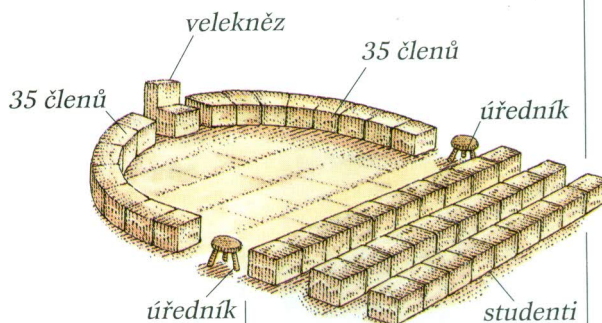
*Kněží a saduceové
jsou rozhněváni*

PETR UZDRAVUJE

„Kážu díky Ježíši Nazaretskému a skrze něj byl také uzdraven onen žebrák.“

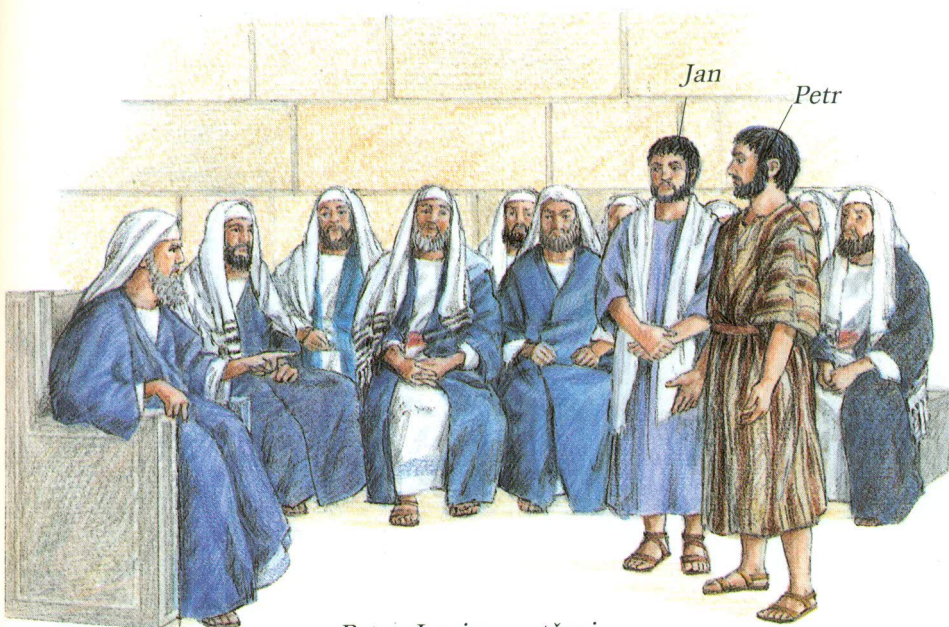
Členové rady byli udiveni, neboť věděli, že apoštolové jsou prostí, nevzdělaní lidé, uvědomili

si však, že byli Ježíšovými přáteli. Poslali Petra s Janem z místnosti. Potom se radili, co udělají. Věděli, že nemohou popřít uskutečněný zázrak, ale nechtěli, aby se zpráva o něm rozšířila. Zavolali tedy oba muže zpět a varovali je, aby ve jménu Ježíše už

SANHEDRÍN

Sanhedrín nebo též rada byl nejvyšší soudní dvůr židovského národa v Ježíšových dobách. 71 členů zasedalo v půlkruhu, uprostřed nich velekněz předsedající osoba v radě. Dva úředníci sedali na stoličkách a zaznamenávali průběh zasedání. Sanhedrínu dominovali saduceové, mocná skupina Židů – kněžích a bohatých lidí. Dalšími členy byli také farizeové, kteří striktně dodržovali židovské zákony, a zákoníci – opisovači zákona a jeho znalci. Sanhedrín byl oprávněn soudit, trestat a uvěznit Židy, ale pouze Římané mohli vynést rozsudek smrti.

Petr a Jan jsou zatčeni a přivedeni před sanhedrín

nekázali. Na to Petr a Jan odpověděli: „Posuďte sami, zda je v Božích očích správné poslouchat vás spíše než Boha. Není zbytné, musíme mluvit o všem, co jsme spatřili a slyšeli.“

Sanhedrín nenašel, zač by je potrestal, a tak je členové rady neochotně propustili.

„ZAVOLALI JE TEDY A PŘIKÁZALI JIM, ABY JMÉNO JEŽÍŠOVO VŮBEC NEROZHLAŠOVALI A O NĚM NEUČILI.“
SKUTKY APOŠTOLŮ

4, 18

Štěpánova smrt

Štěpán káže lidem

„ŠTĚPÁN BYL OBDAŘEN
BOŽÍ MILOSTÍ A MOCÍ
A ČINIL MEZI LIDEM
VELKÉ DIVY
A ZNAMENÍ.”
SKUTKY APOŠTOLŮ
6, 8

MUČEDNICTVÍ

Tato malba představuje Štěpána, prvního křesťanského mučedníka, martyra. Původně slovo „martyr“ znamenalo „svědek“, ale protože tolik raných křesťanů bylo zabit pro víru, slovo dostalo jiný význam; znamenalo toho, kdo zemřel pro svou víru.

Štěpán mlčky stojí, když ho židovští starší obviňují, že mluvil proti Bohu a Mojžíši

JAK VZRŮSTALA ČINNOST učedníků, tak narůstal i jejich počet. Zvláště pak jeden z nich, Štěpán, činil mnohé divy a kázal s velkým zápalem a přesvědčením. Někteří z židovských starších shlíželi s hněvem na to, jak si získával mezi lidmi stoupence, přivedli ho proto před radu a dali proti němu křivě svědčit, že mluvil proti Bohu a Mojžíši. Když naslouchal těmto lžím, Štěpán mlčel a jeho tvář byla jako tvář anděla.

„Dověděli jsme se, že jsi říkal, jak Ježíš Nazaretský chce zničit chrám,” prohlásili starší.

„Je to tak?” otázal se velekněz.

Štěpán se je snažil přesvědčit, že Ježíš byl naplněním Božího záměru pro jeho lid, oni však nechtěli slyšet, co říkal. „Popravdě vy jste zradili a zabili Ježíše, jediného spravedlivého,” pravil Štěpán.

ŠTĚPÁNOVA SMRT

Členové rady se po těch slovech rozlítili a v hněvu zatínali zuby. Štěpán však pohleděl k nebi a řekl: „Vidím slávu Boha na nebesích a Ježíše stojícího po pravici Boží.“

Nato ti, kdo ho obvinili, začali zuřivě křičet a zacpávali si uši, aby už nic neslyšeli. Chopili se Štěpána a vyvlekli ho za městské hradby. Své pláště nechali hlídat mladíkovi jménem Saul, a ten přihlížel, jak Štěpána

LVÍ BRÁNA

Podle tradice se věří, že Štěpán byl ukamenován blízko Lvi brány, která je také známa jako Svatoštěpánská brána. Je na východní straně hradeb, které obklopují Staré Město v Jeruzalémě.

*Štěpánovi žalobci
nechali své pláště
hlídat mládenci
jménem Saul*

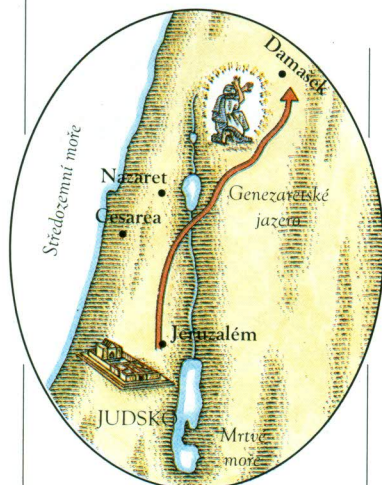
*Štěpán je vlečen
za hradby těmi,
kdo ho obvinili*

Štěpán je ukamenován k smrti

ukamenovali k smrti. Umírající Štěpán se modlil k Bohu, aby jeho katům odpustil.

Tak začalo hrozné období pronásledování jeruzalémské církve. Mnozí křesťané s výjimkou apoštolů se museli zachránit útekem a putovali cizími zeměmi, zbaveni domova.

Saulova cesta do Damašku

SAULOVA CESTA

Po Štěpánově mučednické smrti mnoho křesťanů uprchlo z Jeruzaléma a usadilo se v Damašku. Saul se proto vydal z Jeruzaléma, aby uvěznil všechny křesťany, které nalezne. Z Jeruzaléma do Damašku je to asi 240 km, a tak Saulovo putování, ať pěší či na oslu, jistě trvalo několik dní.

„NA CESTĚ, KDYŽ UŽ
BYL BLÍZKO
DAMAŠKU, ZAZÁŘILO
KOLEM NĚHO NÁHLE
SVĚTLO Z NEBE. PADL
NA ZEM A USLYŠEL
HLAS: „SAULE, SAULE,
PROČ MNE
PRONÁSLEDUJEŠ?“
SKUTKY APOŠTOLŮ
9, 3 – 4

SAUL BYL JEDNÍM z velkých nepřátel rané církve. Šel k veleknězi a vyžádal si od něho zplnomocnění, aby mohl dát uvěznit kteréhokoli muže či ženu, o nichž by měl podezření, že jsou stoupenci Ježíšovi. Potom odešel do Damašku.

Když se blížil k Damašku, obklopilo ho náhle oslepující bílé světlo. Saul zavravoral a padl na zem. Potom uslyšel hlas, který ho oslovil: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?“ Udivený a rozechvělý Saul se otázel: „Kdo jsi, Pane?“ Hlas mu řekl: „Já jsem Ježíš, kterého pronásleduješ. Vstaň a jdi do města, tam se dozvíš, co máš dělat.“

Saul nejspíše vstal a když otevřel oči, shledal, že nevidí. Jeho společníci ho dovedli do města a on zůstal po tři dny osleplý a odmítal jíst i pít.

Ananiáš navrací Saulovi zrak

Na cestě do Damašku je Saul oslepen bílým světlem a padá k zemi

SAULOVA CESTA DO DAMAŠKU

V Damašku žil Ježíšův učedník jménem Ananiáš a tomu se zjevil Pán. „Jdi do Judova domu v Přímé ulici a ptej se tam na Saula z Tarsu. Musíš na něj vložit ruce a navrátit mu zrak, neboť jsem si ho zvolil, aby učinil velké věci pro můj lid,” řekl ve vidění Ananiášovi.

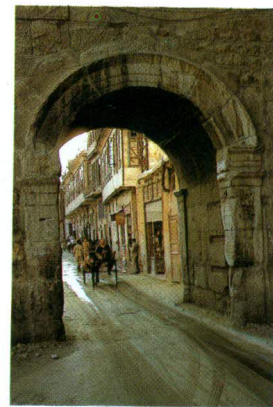
Ananiáš učinil, co mu bylo nakázáno a odebral se do Judova domu. „Bratře,” řekl tam Saulovi, „Pán mě posílá, abys znovu prohlédl a naplnil tě Duch svatý.” Pak zlehka položil ruce na Saulovy oči a okamžitě byl zrak navrácen. Saul v radosti vstal z lůžka a přijal křest. Zůstal ještě několik dalších dní v Damašku, aby kázal v synagógách a hlásal slovo Boží. Všichni, kdo ho uslyšeli, žasli nad takovou změnou. „Je možné, že je to týž muž, který tak zuřivě pronásledoval Ježíšovy stoupence?” tázali se mezi sebou.

Někteří však na něj pohlíželi jako na nepřítele a ukládali mu o život. Saul se o tom dověděl a s pomocí několika učedníků uprchl v noci v košíku spuštěném z městských hradeb. Odešel potom do Jeruzaléma.

Učedníci Kristovi se ho zprvu obávali a odmítali, aby se k nim připojil. Přesto však jeden, jménem Barnabáš, Saulovi uvěřil, uvedl ho k apoštolům a řekl jim, co se přihodilo na cestě do Damašku. Saul byl potom uvítán jako pravý následovník Ježíšův.

Saul prchá v noci z Damašku v koší spuštěném z městských hradeb

PŘÍMÁ ULICE

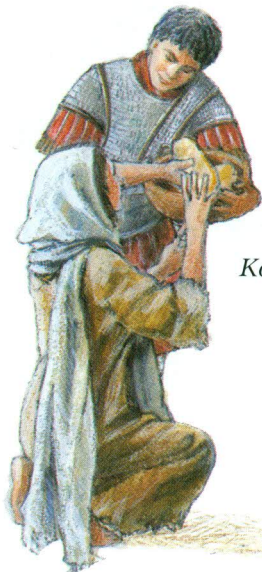
Na obrázku je Přímá ulice v Damašku, kde byl Saulovi navrácen zrak. Byla to jedna z hlavních cest Damaškem, důležitým obchodním centrem. Jmenuje se Přímá, protože vede rovně městem.

ZE SAULA SE STAL PAVEL

Poté, co se Saul obrátil, vystupoval pod svým římským jménem Pavel. Je zobrazen na mozaice nahoře. Proslul jako dobrý řečník a pisatel a sehrál důležitou roli v šíření křesťanského učení.

Petr a Kornélius

Kornélius je laskavý muž, štedrý k chudým

VCESAREJI ŽIL setník jménem Kornélius, dobrý člověk, který ctil Boha a byl štedrý k chudým. Jednoho dne se mu zjevil anděl. „Vyšli své muže do Joppe, aby sem přivedli Petra,” řekl. „Pobývá tam v domě Šimona koželuha u moře.”

Když anděl odešel, zavolal Kornélius dva ze svých služebníků a spolehlivého vojáka a vypravil je do Joppe.

Druhého dne okolo poledne, když se Kornéliovi muži blížili k městu, vystoupil Petr na střechu domu, aby se modlil. Měl hlad, a zatímco čekal, až bude připraveno jídlo, upadl do vytržení. Viděl, jak se nad ním otevírají nebesa a z nich k zemi klesá veliká plachta, plná všech druhů zvířat i ptactva. „Jez, Petře, jez,” řekl mu hlas.

„To ne, Pane, nikdy jsem nejedl nic, co bylo nečisté,” namítl Petr.

„Nic není nečisté, co Bůh učinil čistým,” řekl hlas.

Ještě dvakrát měl Petr totéž vidění, než byla plachta opět vynesena do nebe.

KOŽELUHOVO NÁČINÍ

Koželuh upravoval neboli vydělával kůže zvířat. Ze stažené kůže zabitého zvířete seškrábal srst a tuk škrabkou z kosti, jaké vidíme nahoře. Máčel potom kůži ve vápenném louhu a rostlinných šťávách, aby změkly. Pro zápach, který při této práci vznikal, bydleli koželuhové za městem.

Petr je na střeše Šimonova domu a vidí plachtu klesající z nebe, plnou všech druhů zvířat a ptáků

Kornéliovi muži přicházejí k domu požádat Petra, aby s nimi šel do Cesareje

PETR A KORNÉLIUS

*Když Petr vstoupil do domu,
Kornélius před ním padl na kolena*

Petr byl viděním zmaten a lámal si hlavu, jaký byl jeho význam. A tu tři Kornéliovi muži dorazili do Šimonova domu a byli pozváni dovnitř jako hosté.

Druhého dne Petr, věda, že je to Boží vůle, odešel s nimi do Cesareje. Kornélius, obklopen svou rodinou a přáteli ho očekával. Když Petr vstoupil do domu, padl před ním Kornélius na kolena. „Neklekej si,“ řekl mu Petr laskavě. „I já jsem jen člověk jako ty.“

Petr potom promluvil ke všem, kdo tam byli shromážděni: „Bůh mi ukázal, že všichni lidé, Židé i pohané, jsou si v jeho očích rovni, a nikdo nemá být považován za horšího či nečistého.“

Po několika dnech Petr odešel do Jeruzaléma. Apoštolové a další následovníci Ježíšovi mu vytkali, že se stýká s lidmi jiné víry, s pohany, kteří nebyli pokřtěni. Petr jim pověděl o svém vidění. „Všichni lidé jsou stejní v Božích očích,“ řekl jim.

JOPPE

Joppe, dnes Jaffa, leží u Středozemního moře a je jedním z nejstarších světových námořních přístavů. Město, jehož jméno znamená „krásný“ je vystavěno na skalnatém kopci vysokém asi 35 m a je zmíněno jak ve Starém, tak Novém zákoně. Kdysi to býval hlavní přístav pro Jeruzalém, vzdálený asi 56 km. Dnes přístav využívají jen malé rybářské lodě.

„KDYŽ CHTĚL PETR
VĚJÍT, VYŠEL MU
KORNÉLIUS VSTRÍC,
PADL NA KOLENA
A POKLONIL SE MU.
ALE PETR JEJ
PŘINUTIL VSTÁT
A ŘEKL: „VSTAŇ,
VŽDYŤ I JÁ JSEM JEN
ČLOVĚK.“
SKUTKY APOŠTOLŮ
10, 25–26

Petr ve vězení

Spící Petr leží ve vězení, připoután řetězy ke dvěma vojákům

Objevuje se anděl a říká Petrovi, aby rychle vstal

Poté, co ho anděl vyvedl z žaláře, Petr se ocitl sám ve městě

„NAJEDNOU U NĚHO
STÁL ANDĚL PÁNĚ
A V ŽALÁŘI
ZAZÁŘILO SVĚTLO.
ANDĚL UDEŘIL
PĚTRA DO BOKU,
VZBUDIL HO
A ŘEKL: „RYCHLE!
VSTAŇ!“
A Z PETROVÝCH
RUKOU SPADLY
ŘETĚZY.”
SKUTKY APOŠTOLŮ
12, 7

KRÁL HERODES AGRIPPA byl zuřivým nepřítelem církve. Dal popravit několik křesťanů, během Přesnic dal zatknout Petra a uvrhl ho do vězení. Petra tam hlídaly čtyři stráže po čtyřech vojácích ve dne i v noci.

Noc před soudním jednáním spal Petr připoután řetězy ke dvěma vojákům a další dva stáli na stráž u dveří. Náhle se v oslnivé záři objevil anděl a udeřil Petra do boku. „Rychle vstaň,” řekl. „Obleč si plášť i sandály a pojď za mnou.” Po těch slovech spadly z Petra řetězy a on byl volný. Jako ve snu následoval anděla ven. Potichu prošli mezi strážemi a brány žaláře se jim otevřely samy od sebe.

Když se ocitli v ulicích, anděl náhle zmizel a Petr zůstal sám. Poznal, že to nebyl sen, ale že ho Bůh osvobodil z vězení i od zlých Herodových záměrů.

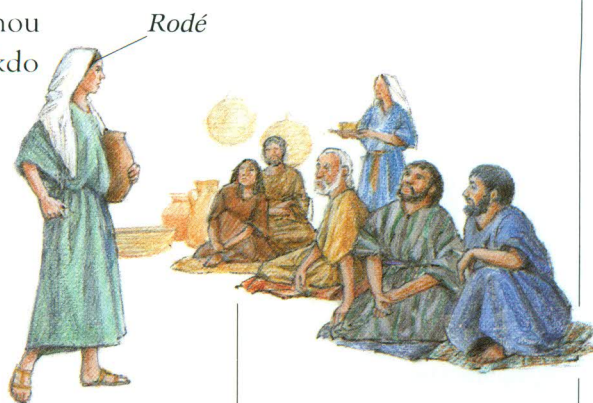
Petr šel do domu Marie, matky Jana zvaného Marek, kde bylo shromážděno mnoho lidí, aby se za Petra modlili. Jeho zaklepání na dveře za-

PETR VE VĚZENÍ

sllechla mladá služka Rodé. Když poznala Petrův hlas, samou radostí zapomněla otevřít a běžela zpět, aby všem řekla, kdo stojí venku. „To není možné!” vykřikli všichni. „Je přece ve vězení – to nemůže být on!”

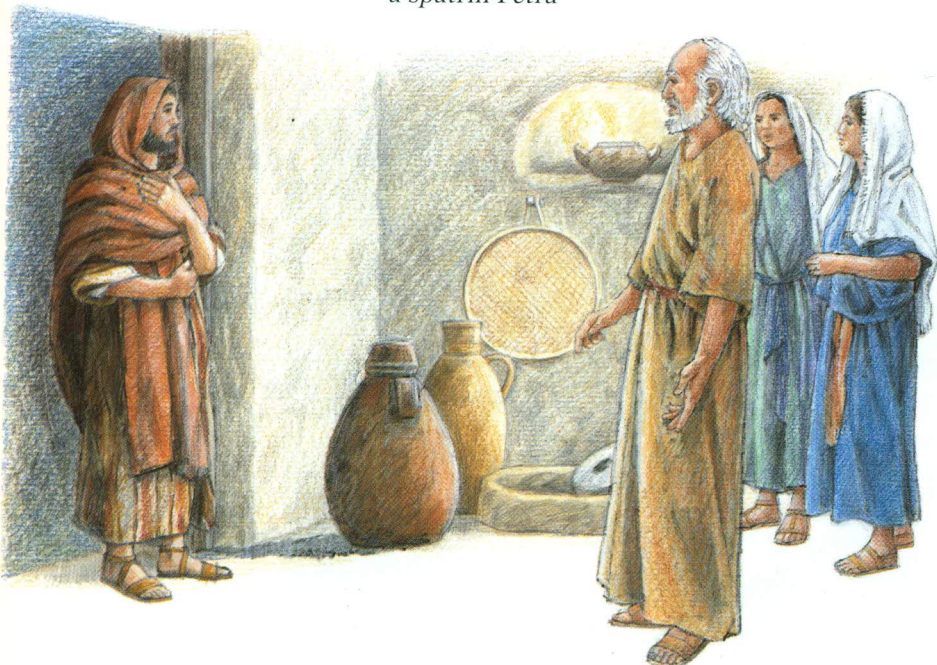
Rodé však trvala na tom, že za dveřmi je Petr, a tak se začali dohadovat, zda to nemůže být jeho duch. Petr však stále tloukl. Konečně šli otevřít dveře a když viděli, že je to vskutku Petr, užasli.

Druhého dne ráno vypukl ve vězení zmatek, nikdo nevěděl, jak Petr zmizel. Herodes byl bez sebe vztekem a dal po vězni důkladně pátrat, ale Petr nebyl k nalezení. Nikdo neuměl vysvětlit, co se přihodilo a Herodes dal v zuřivosti Petrovy stráže popravit.

Rodé, mladá služebnice, slyšela za dveřmi hlas Petra a běží to oznámit lidem v domě

Přítomní užasli, když otevřeli dveře a spatřili Petra

ANDĚLÉ

V Bibli jsou andělé duchovní bytosti blízké Bohu a nesmrtelné. Podle tradice byli andělé často zobrazováni okřídlení, jako anděl na této malbě na skle. Andělé splňovali mnoho úloh. Byli Bohem vysíláni jako poslové dobrých zpráv. Varovali lidi, vedli je a poučovali, radili jim. Byli jejich ochránci, pomáhali v časech potřeby. Prováděli Boží rozhodnutí, velebili Boha a byli ho vždy poslušni.

Pavlovy cesty

Pavel cestoval, aby navštívoval nové skupiny křesťanů

POTOM, CO SE PAVEL stal křesťanem, vydával se na cesty, aby šířil učení o Ježíšovi. Používal sítě cest, které Římané vystavěli ve své říši. Pavel byl římským občanem, a to mu zaručovalo svobodu i jistou ochranu na jeho cestách. Nejrychleji se cestovalo na koni a lodí a doručovaly se tak z místa na místo i dopisy. Když Pavel nemohl být s novými skupinami křesťanů, psal jim o následování Ježíše.

Pavlova první cesta

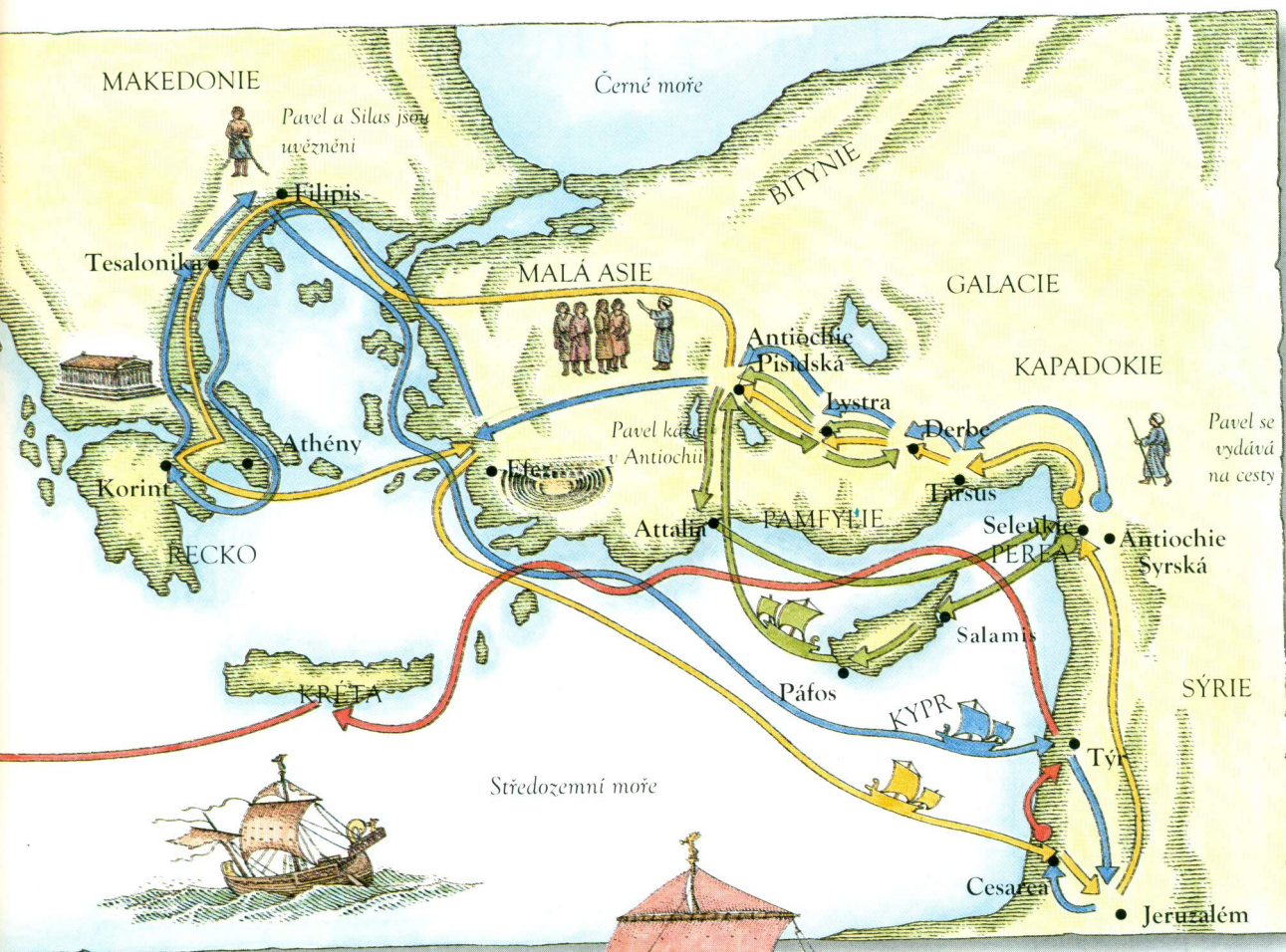
Pavel cestoval po východní části Středozemního moře, aby šířil křesťanské poselství. Při své první cestě byl i na ostrově Kypru, rodišti jeho společníka Barnabáše. Vyučovali v synagógách v Salamis a v jiných částech ostrova. Když se navrátili na pevninu, v některých místech je vítali, jinde však, jako například v Ikoniu a Lyse, lidé odmítali jejich poselství vyslechnout.

KYPR

Na své první cestě navštívil Pavel Kypr, krásný ostrov se skalnatým pobřežím ve Středozemním moři. Od 4. stol. př. Kr. byla na ostrově židovská komunita, a dokonce předtím, než Pavel na ostrov připlul, tam bylo několik křesťanů. Účelem Pavlových cest bylo pomoci lidem, aby se stali křesťany, a také podpořit a dodat odvahy těm, kdo již byli Ježíšovými stoupenci.

PAVLOVY CESTY

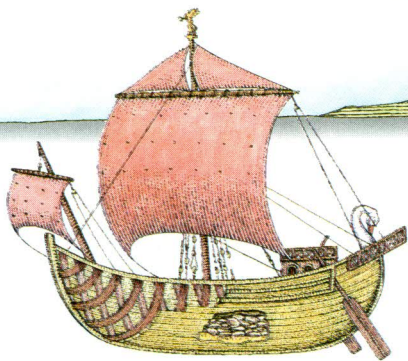

Pavlova druhá a třetí cesta

Na své druhé cestě Pavel s přítelem, který se jmenoval Silas, byli mnohem dále. Pavel kázal ve velkých městech (Filipis, Efez, Athény a Korint v Řecku). Na své třetí misijní cestě pobýval Pavel nějaký čas v Efezu. Do tohoto velkého města cestovali lidé z východu i západu po souši i po moři. Ve velkém divadle dav protestoval proti Pavlovi, který se pokoušel zabránit vzývání bohyně Artemis, Římany zvané Diana.

Pavlova poslední cesta

Když se Pavel vrátil do Jeruzaléma, aby pečoval o tamní křesťany, byl zatčen. Jeho poslední cesta se konala na jeho žádost, aby byl odvezen do

Obilná loď

Říma a mohl tam předložit svůj případ císaři. Cestoval pod dozorem na lodi s obilím, která však ztroskotala nedaleko Malty. Když se konečně dostali do Říma, byl Pavel dán do domácího vězení. Během svého uvěznění napsal množství povzbuzujících dopisů křesťanským církvím, které pomáhal ustavit. Nevíme, kdy a jak Pavel zemřel, je však domněnka, že mohl být sťat na rozkaz císaře Nerona roku 64 po Kr. Během třiceti let mezi svým obrácením na víru a smrti založil Pavel církve ve dvaceti městech římského impéria.

Nero byl císařem v letech 54 – 68 po Kr.

Pavlovy příhody

Od narození chromý muž je Pavlem vyléčen

ZEUS

Stříbrná brož nahoře představuje Dia, hlavního řeckého boha, který byl mezi Římany znám jako Jupiter. (Jméno tohoto boha má nepravidelné skloňování: Zeus, Dia, Diovi... či Jupiter, Jova, Jovovi... atd.) Zeus byl bohem hromu a vládce nebes. Lidé pozdravovali Barnabáše jako Dia a Pavla jako Herma (Merkura), posla bohů.

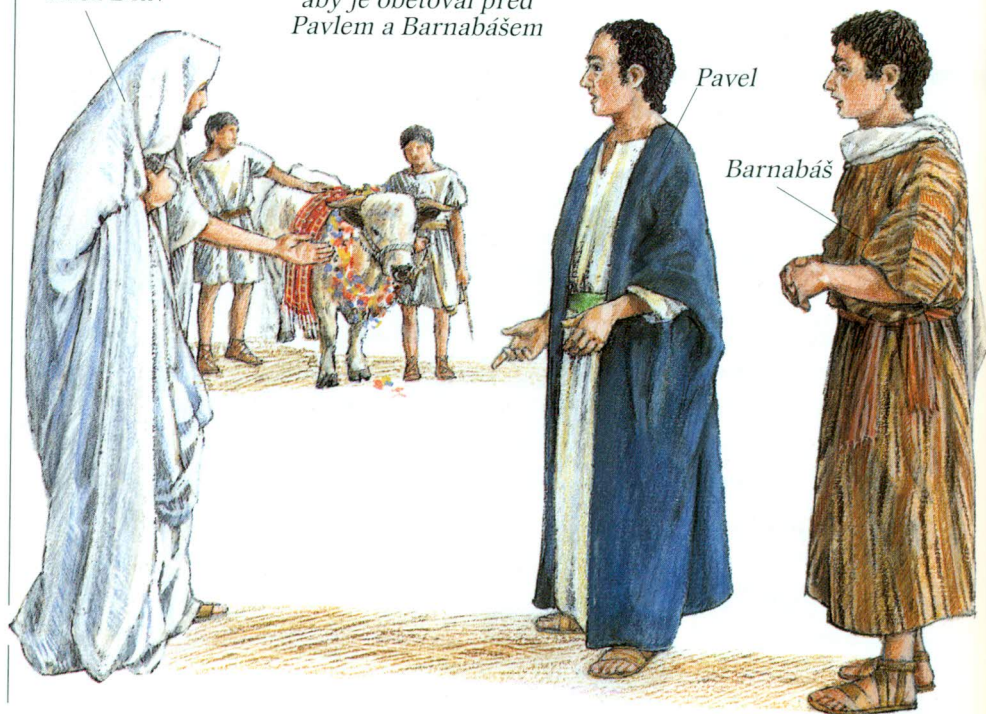
SAUL, NYNÍ ZNÁMÝ pod svým římským jménem Pavel, vyučoval v Antiochii spolu s Barnabášem. Jim oběma řekl Duch svatý, aby cestovali dále do cizích zemí a šířili v nich slovo Boží. Na této misii došli do Seleukie a odtud se plavili na Kypr a do Pamfylie.

Dostali se do Lystry, kde byl mezi davem jeden muž, který byl od narození nepohyblivý. Pavel věděl, že tento muž je plný víry, a proto mu řekl: „Vstaň a chod!“ Muž se ihned postavil na nohy a chodil. Když to lidé spatřili, užasli a říkali jeden druhému, že mezi ně sestoupili bohové a žijí mezi nimi přestrojeni za lidi. Pozdravovali Barnabáše jako Dia a Pavla jako Herma.

Kněz z Diova chrámu za městem se doslechl o zázraku. Pospíšil si přivést býky ověšené květy, aby je obětoval Pavlovi a Barnabášovi. Když oba apoštolové poznali, co se děje, zděsili se, vběhli mezi lidi trhající svůj oděv a nabádající k rozumu. „Jsme lidé jako vy!“ volali. „Snažně vás prosíme, odvráťte se od pošetilosti a chvalte Boha!“

kněz Diův

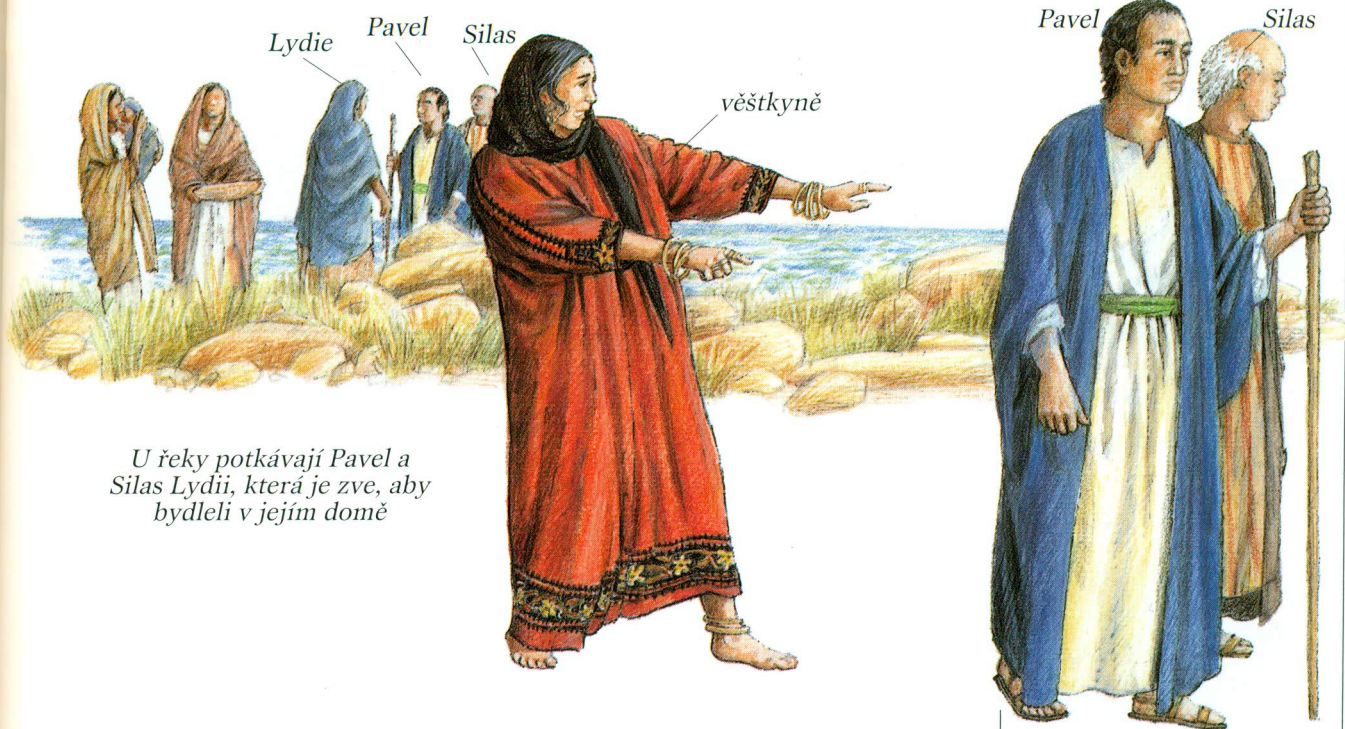
Diův kněz přivádí býky ověšené květy, aby je obětoval před Pavlem a Barnabášem

Pavel

Barnabáš

PAVLOVY PŘÍHODY

U řeky potkávají Pavel a Silas Lydiu, která je zve, aby bydleli v jejím domě

O něco později odcestovali Pavel i jeho společníci do Filip v Makedonii. O šabatu šli k řece promluvit k ženám, které se tam scházely. Jedna z nich, Lydie, obchodnice s purpurovými látkami, požádala o křest. Požádala potom Pavla, Silase a další učedníky, aby zůstávali u ní v domě.

Pavel i Silas se vraceli k řece pravidelně, aby se modlili. Jednoho dne tam potkali mladou otrokyni, jejíž vlastníci využívali jejího daru předpovídat budoucnost a vydělávali na ní mnoho peněz. Dívka za oběma apoštolů ustavičně chodila a divoce křičela. Pavel viděl, že je posedlá zlým duchem, a rozkázal ve jménu Ježíšově, aby duch z dívky vyšel. V okamžiku se dívka uklidnila, ale spolu se zlým duchem ji opustila i schopnost vidět do budoucnosti. Její páni se rozhněvali, protože jim z ní již nekynul zisk.

Šli za Pavlem a Silasem na tržiště, tam dali apoštolů zatknout a předvést před soudce pro nezákonné rušení pořádku.

Na rozkaz soudu byli učedníci svlečeni, zbičováni a potom uvrženi do žaláře, kde jim upevnili nohy do klády.

O půlnoci, když se Pavel se Silasem modlili a chválili Boha, otřáslo věznicím až do jeho základů mohutné zemětřesení; všechny dveře se zotvíraly

Pavel Silas

Věštkyňe, posedlá zlým duchem, chodí za Pavlem a Silasem

„KDYŽ BYLA ONA A VŠICHNI Z JEJÍHO DOMU POKŘTĚNI, OBRÁTILA SE NA NÁS S PROSBOU: „JSTE-LI PŘESVĚDČENI, ŽE JSEM UVĚŘILA V PÁNA, VEJDĚTE DO MÉHO DOMU A BUĎTE MÝMI HOSTY“; A MY JSME JEJÍ NALÉHAVĚ POZVÁNÍ PŘIJALI.“
SKUTKY APOŠTOLŮ
16, 15

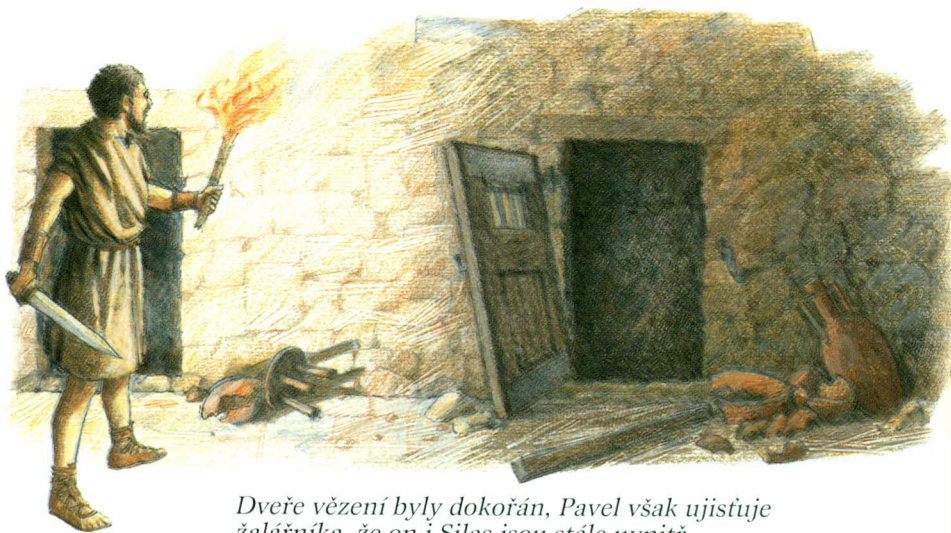
PAVLOVY PŘÍHODY

ARTEMIS

Tato socha řecké bohyně Artemis, Římanům známé jako Diana, je v Efezu v Turecku. Artemis byla bohyní lovu, měsíce, ale také plodnosti. Efezané k její počtě vystavěli velkolepý chrám a každoročně se v Efezu shromažďovaly tisíce lidí, aby bohyni uctivaly. Mnoho návštěvníků přinášelo Artemidě stříbrné napodobeniny chrámu a stříbrníci záviseli svým živobytím na jejich zhotovování.

Stříbrotepec Demetrios říká svým druhým řemeslníkům, že Pavel ohrožuje jejich živnost

Dveře vězení byly dokořán, Pavel však ujistuje žalárníka, že on i Silas jsou stále uvnitř

a řetězy se zpřetrhaly. Žalárník se probudil a zhrozil se. Spatřil dveře dokořán a měl za to, že vězňové uprchli. Věda, jaký trest ho za to čeká, tasil meč, obrátil ho proti sobě a byl by se zabil, kdyby Pavel nevzkřikl: „Nedělej to! Všichni jsme zde!”

Žalárník zavolal, aby přinesli světlo a vběhl do kobky, kde padl před učedníky na kolena. „Co mám dělat, abych byl zachráněn?” otázel se jich.

„Uvěřit v Ježíše,” odpověděli mu.

Žalárník omyl a ovázal Petrovi i Silasovi rány a dal jim oděv. Potom je vzal do svého domu a pozval je ke stolu. On i všichni v jeho domě potom přijali křest.

Druhý den ráno soudce rozkázal, aby byli oba vězni propuštěni a Pavel se Silasem se vrátili do Lydiina domu.

Po nějakém čase putoval Pavel do Efezu, aby tam kázal. Ve městě žil stříbrotepec jménem Demetrios, který si vydělával na živobytí zhotovováním napodobenin chrámu, používaných k uctívání bohyně Artemidy. Demetrios se obával, že Pavel odvrací od Artemidy lid a brzy si nebude nikdo chtít kupovat jeho výrobky. „Nejen že je naše živnost ohrožena,” řekl ostatním řemeslníkům. „Ten kazatel ničí dokonce v lidech víru v naši bohyni!”

Zakrátko se v městském divadle shromáždil rozzuřený dav. Pavel chtěl k lidem promluvit, učedníci mu však zbraňovali ve vstupu do divadla, protože se obávali o jeho bezpečí. „Veliká je efezská Artemis!” křičel dav vzdorně. Konečně městský úředník znovu obnovil pořádek a Pavel brzy poté opustil Efez a vydal se do Troady v Makedonii.

PAVLOVY PŘÍHODY

Tam se Pavel s učedníky shromáždili v horní místnosti jednoho domu. Pavel do půlnoci mluvil, protože následujícího dne měl odcestovat. Mezi jeho posluchači byl též mladík jménem Eutychos; seděl na okením parapetu a tam také usnul. Ztratil rovnováhu, spadl z třetího poschodí a zabil se. Pavel seběhl dolů na ulici, vzal mladíka do náruče a řekl přátelům: „Nemějte starost, život se do něj navrátil.“

Upokojeni se vrátili i s Eutychem do domu a Pavel pokračoval v kázání až do ranního rozbřesku.

*Učedníci zabraňují
Pavlovi vstoupit do
divadla*

*Zatímco Pavel káže, mladík jménem
Eutychos usíná v okně*

EFEZ

V dávných dobách býval bohatý mořský přístav Efez důležitým obchodním střediskem. Honosné městské divadlo bylo 151 m široké a na mramorová sedadla mohlo usednout asi 25 000 lidí. Od divadla vedla široká silnice, lemovaná po obou okrajích sloupy, do městského přírodního přístavu.

„NĚJAKÝ MLADÍK
JMÉNEM EUTYCHOS
SEDĚL NA OKNĚ,
A PROTOŽE PAVEL
MLUVIL DLOUHO,
PŘEMÁHAL HO SPÁNEK.
USNUL
A SPADL Z TŘETÍHO
POSCHODÍ, A KDYŽ HO
ZVEDLI, BYL MRTVÝ.“
SKUTKY APOŠTOLŮ 20, 9

Pavel je zatčen

Agabos

*Agabos si spoutal ruce
i nohy Pavlovým
opaskem*

PAVEL SE SVÝMI společníky přišli do Cesareje, aby pobývali v domě jednoho z učedníků, Filipa. Navštívil je tam Agabos, prorok. Aby ukázal na hrozící nebezpečí, vzal Pavlův opasek a spoutal si jím ruce i nohy. „Půjdeš-li do Jeruzaléma, takto tě Židé svážou,” řekl. „Chopí se tě a vydají tě Římanům.”

Pavel však odpověděl: „Jsem připraven nejen dát se zajmout, ale i zemřít ve jménu Ježíše.”

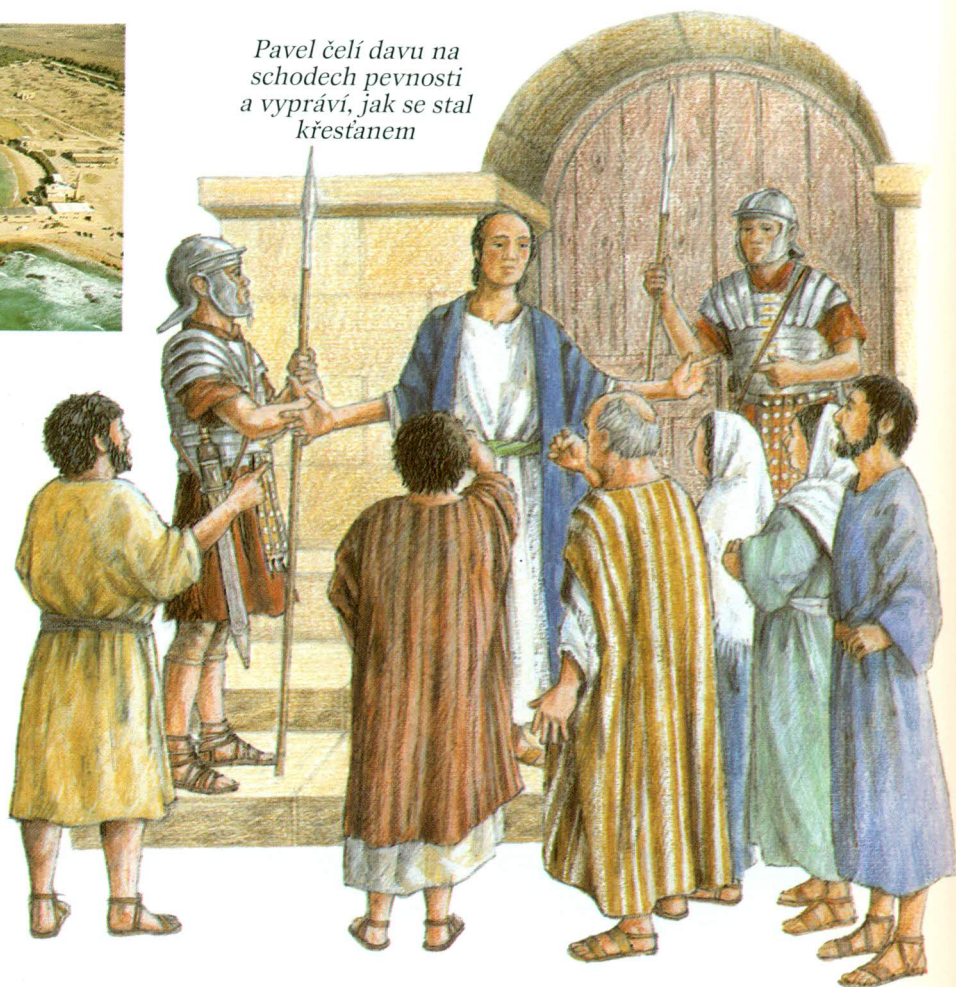
Krátce poté se on i jeho přátelé vydali do Jeruzaléma. Pavel se odebral do chrámu, kde byl skupinou Židů poznán. „To je ten muž, který mluvil proti nám i zákonu!” křičeli. Chopili se Pavla a vlekli ho z chrámu. Vřava byla tak velká, že přivolala velitele římské posádky. On i jeho

CESAREA

Město Cesareja na pobřeží Středozemního moře bylo žudským hlavním námořním přístavem a římským správním centrem. Bylo vystavěno Herodem Velikým a pojmenováno na počest římského císaře Augusta Caesara. Nejpůsobivějším místem Cesareje byla velká obezděná zátoka (na obrázku). Byla postavena na ochranu lodí před bouřlivým mořem i před zanesením bahnem.

*Pavel čelí davu na
schodech pevnosti
a vypráví, jak se stal
křesťanem*

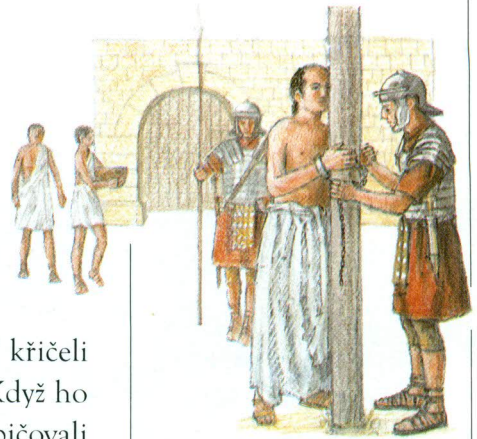
PAVEL JE ZATČEN

důstojníci si proklestili cestu davem a ochránili Pavla před útočníky. Odváděli ho potom do pevnosti. Pavel se na schodech otočil a promluvil k zástupu: „Já, Žid, jsem v minulosti pronásledoval množství křesťanů. Jednoho dne však, na cestě do Damašku, jsem uslyšel Ježíšův hlas. Byl jsem potom i pokřtěn a od té doby šířím slovo Boží jak mezi Židy, tak i pohany.”

Dav na ta slova začal hlučet ještě víc. „Zabijte ho! Zabijte ho!” křičeli lidé. Velitel rozkázal, aby vězně odvedli do pevnosti a zbičovali. Když ho jeden z vojáků přivazoval, Pavel se otázal: „Je zákonné, abyste zbičovali mne, římského občana, který nadto nebyl obviněn z žádného zločinu?” Velitel zaváhal, protože věděl, že nemá právo takto zacházet s občanem Říma. Prikázal tedy, aby Pavla odvázáli.

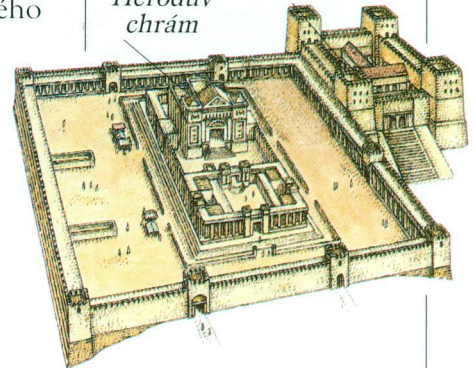
To však neuspokojilo některé Židy, kteří přísahali, že nebudou jíst ani pít, dokud Pavel nezemře. Požadovali, aby velitel dal vyslyšet zatčeného veleradou, měli však v úmyslu cestou k soudu ho zavraždit. Pavlův synovec se o spiknutí doslechl a svého strýce varoval. „Musíš to sdělit veliteli,” řekl Pavel.

Když to mladík oznámil, velitel ho zavázal mlčením a dal potom rozkazy, aby odvezli vězně v noci s eskortou mnoha ozbrojených jezdců i pěšáků do Cesareje.

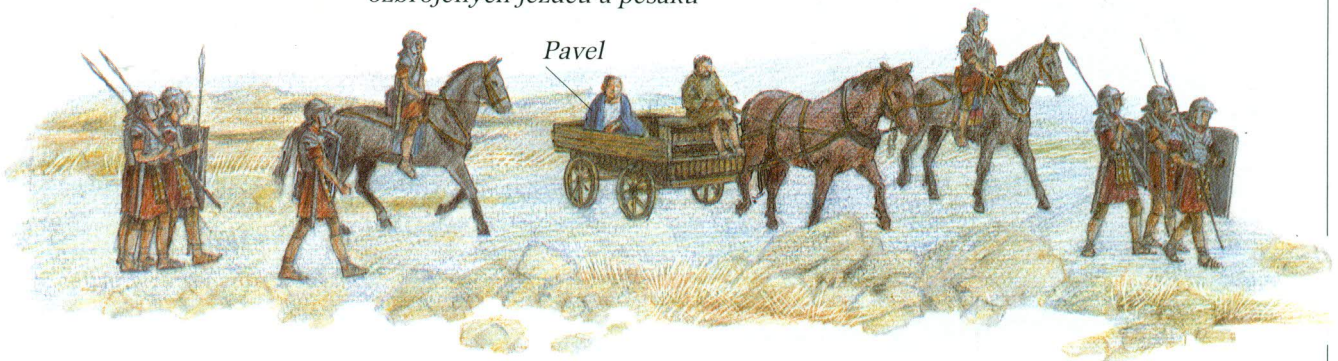
Pavel je uvězněn a přivazují ho, aby byl zbičován

*pevnost Antonia
Herodův chrám*

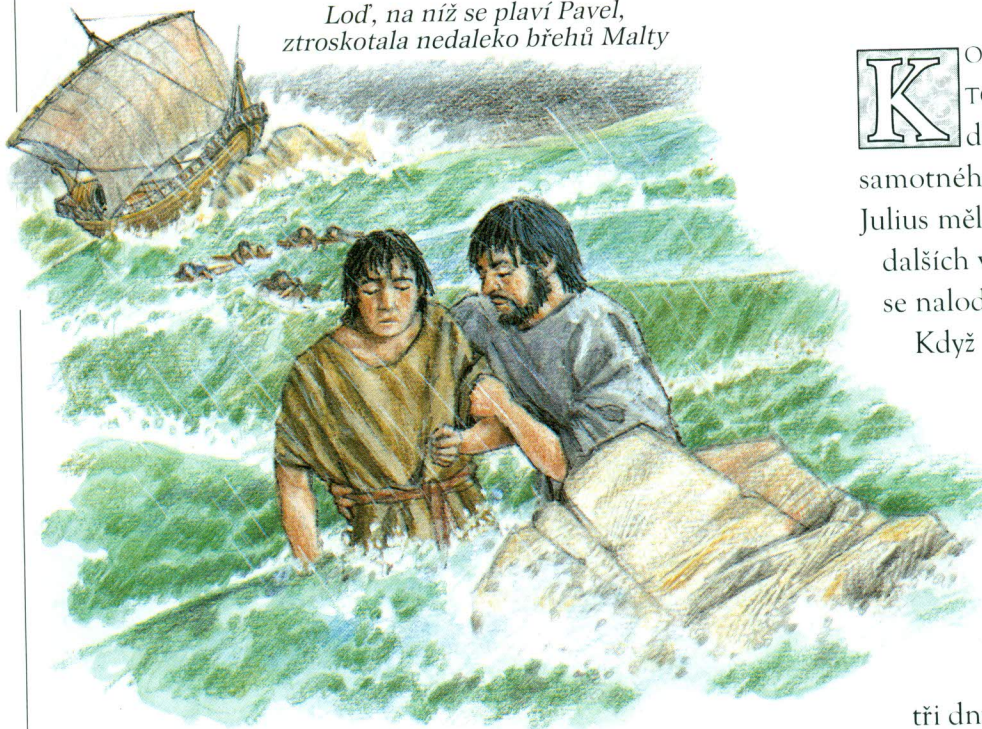
PEVNOST ANTONIA
Pevnost Antonia, kde měl Pavel být zbičován, stála v Jeruzalémě hned vedle Herodova chrámu. Připomínala lidem přítomnost Římanů v Palestině.

Pavel je v noci vezen do Cesareje s velkou eskortou ozbrojených jezdců a pěšáků

Pavlova cesta do Říma

*Loď, na níž se plaví Pavel,
ztroskotala nedaleko břehů Malty*

„PO MNOHO DNÍ SE
NEUKÁZALO ANI
SLUNCE ANI HVĚZDY.
PRUDKÁ BOUŘE
NEPŘESTÁVALA A JIŽ
JSME ZTRÁCELI
VŠECHNU NADĚJI, ŽE
SE ZACHRÁNÍME.“
SKUTKY APOŠTOLŮ
27, 20

*Pavel je uštknut zmijí,
zůstává však bez
sebevědomí úhony*

KONEČNĚ BYLO ROZHODNU-
TO, že Pavel bude převezen
do Říma a postaven před
samotného Caesara. Setník jménem
Julius měl dozírat na Pavla i několik
dalších vězňů. Pod jeho dohledem
se nalodili a vypluli z Adramytteia.

Když loď připlula do blízkosti
ostrova Kréta, začal vát
silný vítr a brzy se rozpo-
utala prudká bouře. V
obavách o život stáhli
lodníci plachty, převázali
boky loďe lany a naháze-
li přes palubu vše, co jim
přišlo pod ruku. Po
tři dny a noci běsnila bouře a zdá-
lo se, že smrt je nevyhnutelná.

Pavel však mírnil jejich obavy. „Bůh mi pravil, že ač loď ztroskotá, ni-
kdo z vás nezemře,“ řekl lodníkům. Konečně hlídka oznámila, že loď plu-
je k mělčině. Pavel znovu opakoval, že nikdo se nemusí obávat nějaké
úhony.

„Nyní se najezte, abyste se posilnili a nabyli dobré mysli. Pamatujte, co
jsem vám řekl: nikdo z vás nepřijde o život, musíte však pojíst, abyste
přežili.“ Potom vzal chléb, lámal jej a vzdal díky Bohu. Všichni nabyli no-
vé odvahy a dali se do jídla.

Za úsvitu spatřili, že jsou unášeni k pobřeží. Na-
stavili větru hlavní plachtu a dopluli k písčitému
břehu, kde loď najela na mělčinu a ve vlnobití
ztroskotala. Vojáci chtěli vězně zabít, aby nevyuži-
li zmatku a neuprchli. Julius je však přemluvil,
nebránit zatčeným zachránit se, jak dovedou.
Nařídil, aby každý, kdo umí plavat, skočil do
moře a ostatní aby se zachytili prken či trosek ráh-
noví a nechali se zanést na souš.

PAVLOVA CESTA DO ŘÍMA

Ostrov, k němuž se dostali, byla Malta a tamní obyvatelé na přivítanou zažehli velký oheň, aby se trosečníci ohřáli, neboť bylo velmi chladno a pršelo. Pavel sbíral klesti, a vtom ho uštkla zmije, o níž je známo, že její jed zabíjí. Pavel však nezraněn hada setřásl a ruku měl beze stop po jeho kousnutí. Lidé užasli. „To je jistě bůh,” říkali.

Správce ostrova Publius všechny trosečníky u sebe ubytoval. Jeho otec byl vážně nemocen a ležel v horečkách. Pavel na něj vložil ruce a vyléčil ho. Poté

k němu začali přicházet i mnozí jiní, aby je uzdravil, a jednali s ním s největší úctou a vážností.

Když odpluli z Malty do Říma, Pavel a ostatní vězni byli předáni veliteli stráže. Pavlovi se dostalo zvláštního zacházení a bylo mu dovoleno bydlet v pohodlí v najatém domě. Avšak stále byl ve vazbě a pod stálým dozorem stráže ve dne i v noci. Přicházelo za ním mnoho lidí, aby ho slyšeli mluvit. Pavel tak po dva roky vítal všechny příchozí, vykládal učení o Ježíši a šířil slovo Boží.

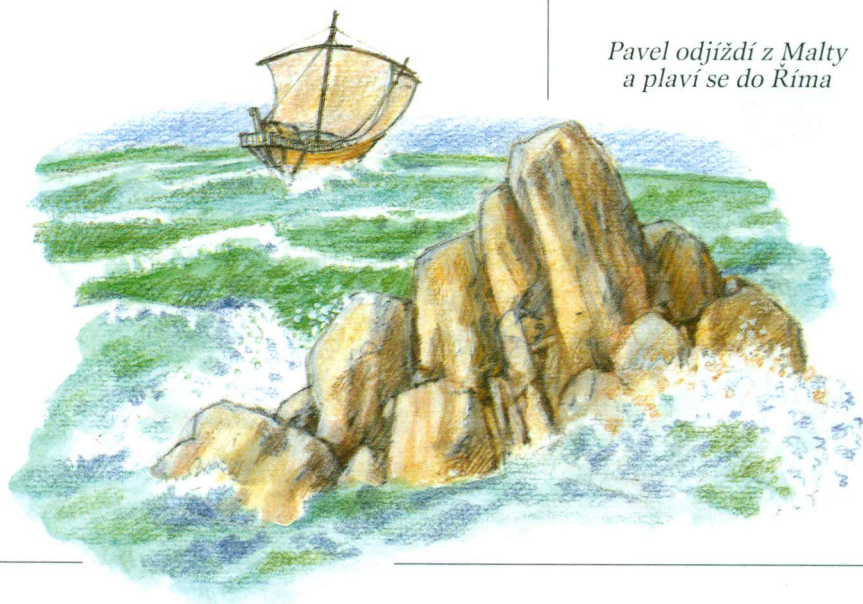
*Pavel
uzdravuje
Publioova otce*

ZÁLIV SV. PAVLA

Na obrázku je záliv Sv. Pavla na Maltě, o němž se věří, že je to místo, kde Pavlova loď ztroskotala. Pavlova cesta se konala v zimě, kdy se na Středozemním moři dají nejčastěji očekávat bouře. Bible říká, že když se loď přiblížila k Maltě, najela na písčitou mělčinu a zabořila se. Tento detail zálivu Sv. Pavla odpovídá, protože je v něm písčité podmořský hřbet, vyběhající do moře.

*Pavel odjíždí z Malty
a plaví se do Říma*

LISTY 1 KORINTSKÝM 12,13,15; GALATSKÝM 5; EFEZSKÝM 6;
FILIPSKÝM 2; FILEMONOVI 2; TIMOTĚJOVI 2

Pavlovy listy

Pavel píše mnoho listů, když žije pod dozorem v Římě

KDYŽ BYL PAVEL V EFEZU, psal lidem v Korintu dopisy. „Porovnejte církev s lidským tělem; naše oči i uši

mají rozdílné funkce, oči i uši jsou však stejně důležité. Tělo se skládá z mnoha částí, jako jsou

oči, ruce či uši – každá část je jiná, všechny jsou však pro celé tělo stejně důležité. V církvi je mnoho rozličných lidí, všichni však hrají důležitou úlohu v životě celé církve. Ať už jsme Židy či pohany, všichni jsme pokřtěni v jedné církvi.

Především pamatujte, že bez lásky nejste ničím. Ať jste sebesilnější, sebecktivnější, sebeučenější – je to vše bez ceny, nemáte-li lásku. Lásky je trpělivá, odpouštějící a laskavá. Lásky je statečná a poctivá. Víra, naděje i lásky trvají povždy – největší z té trojice je ale láska.

Kristus vstal z mrtvých. Ti, kdo se nazývají křesťany, musejí věřit, že je tomu tak. Kristus zemřel, aby nás spasil od našich hříchů. Vstal z mrtvých, a tak i my můžeme být vzkříšeni do nového života. Až zazní hlas poslední polnice, mrtví vstanou. Naše přirozená těla se rozpadnou, du-

KALAMÁŘ A PERO

Při psaní svých dopisů Pavel asi namáčel své rákosové pero do černého inkoustu ze sazí smíšených s vodou, klejoprskyřicí a olejem. Inkoust mohl být v kalamáři podobném tomu na obrázku, který byl zhotoven z bronzu.

chovní těla budou však žít ve věčné slávě. Až nadejde ten den, smrt, náš nepřítel sám zemře. Už nebude smrti.”

Pavel věděl, jak závažné je přesvědčit lidi, aby následovali Ježíšovo učení. „Následujete-li Ježíše, shledáte, že dokážete přemoci své nejhorší sklony. Čiňte tak, jak vás učil Ježíš, a místo závisti a hněvu, žárlivosti, sobectví a chtivosti budete naplněni láskou a odpuštěním. Budete trpěliví, plni víry a laskavosti. Žádný pozemský zákon vás neučiní dobrými, pokud však budete poslušni zákonů Ježíšových, nejenže budete činit to, co je správné, naleznete však také skutečné štěstí a mír.”

Pavel psal mnoho listů, když žil pod dozorem v Římě. Jeden z dopisů byl určen Efezským. „Budte silní v Pánu. Vezměte na sebe plnou Boží zbroj, abyste mohli bojovat proti hříšnosti. Opásejte se pravdou, obrňte se pancířem spravedlnosti, přijměte helmu spasení a meč Ducha, jímž je slovo Boží. S nimi uhasíte ohnivé střely toho Zlého.”

Filipským Pavel psal: „Neustupujte marnivosti a ješitnosti. Pokládejte druhé za lepší, než jste vy sami. Pamatujte, že Kristus mezi vás přišel jako obyčejný člověk, choval se pokorně a poslouchal Otce ve všem. Tak jako on plňte i vy svou povinnost bez reptání. Nepodléhejte zášti, nýbrž sviťte dobrotou jako hvězda na tmavém nebi.”

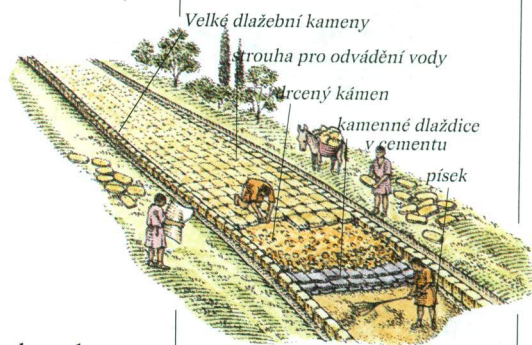
Svému příteli Filemonovi Pavel psal: „Snažně tě prosím, buď laskavý k Onezimovi. Uprchl od tebe a já ti ho nyní posílám zpět, ač bych si ho chtěl ponechat u sebe. Přesto, že je to otrok, žádám tě, abys na něj pohlížel jako na bratra, protože se mi stal velmi drahým. Zacházej s ním, jak bys zacházel se mnou, neboť všichni jsme si bratry před Kristem.”

Jeden z posledních Pavlových listů byl pro jeho starého přítele Timotea: „Buď silný a snářej všechny těžkosti jako dobrý voják Kristův. Měj na paměti příklad, který nám Ježíš dal. Nenech se odvést od toho, o čem víš, že je správné, věř však vždy ve spravedlnost, poctivost, pokoj a lásku. Bude-li toto tvým cílem, zůsta- neš čistý v srdci.”

ŘÍMSKÝ DŮM

Tento prastarý dům stojí v Římě v Itálii. Pavel patrně napsal většinu svých dopisů, když žil v pronajatém domě v Římě, kde pobýval dva roky pod dozorem Římanů.

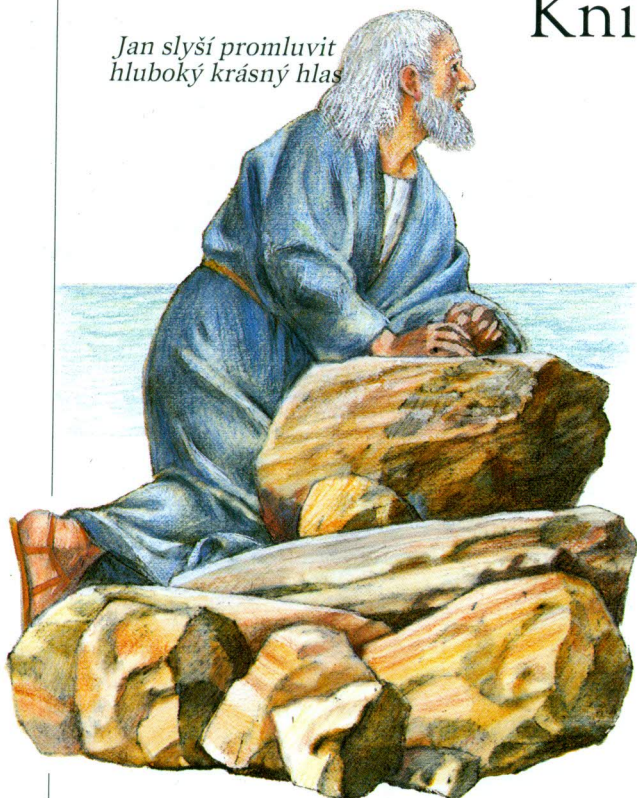

ŘÍMSKÁ SILNICE

Pavlovy listy byly posílány po poslech jiným křesťanům, roztroušeným po římském impériu. Poslové cestovali po rovných, širokých římských silnicích, které spojovaly provincie s Římem. Silnice byly budovány z několika vrstev.

Knih zjevení

Jan slyší promluvit
hluboký krásný hlas

KDYŽ BYL NA OSTROVĚ jménem Patmos, uslyšel učedník Jan hluboký a krásný hlas, který k němu promlouval: „Já jsem Alfa i Omega, první i poslední. Co ti povím, napiš do knihy a knihu pošli sedmi církvím do sedmi různých měst.”

Polekán vzhlédl Jan vzhůru a spatřil nad sebou sedm zlatých svícňů a uprostřed tiše stojícího, oslnivě zářícího Syna Božího. Jan padl v hrůze a báni k jeho nohám. „Neboj se,” řekl Ježíš a vložil na Jana svou pravici. „Já jsem ten, který zemřel, nyní však budu žít navěky.”

Potom spatřil Jan dveře, otevírající se do nebes. Viděl Boha sedícího na trůně z drahých kamenů, kolem něho pak byla duha ze smaragdů. Okolo trůnu bylo čtyřiadvacet starců bíle oděných a se zlatými korunami na hlavách. Vedle trůnu planuly pochodně a před ním jiskřilo křišťálové moře. Ve čtyřech rozích

stála podivná stvoření, každé s šesti křídly a očima vpředu i vzadu; jedno mělo tvář lva, druhé býka, třetí člověka a poslední orla. Bytosti bez ustání pěly: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází!”

V pravici měl Bůh popsany svitek, zapečetěný sedmi pečetěmi. Mocným hlasem zvolal jeden z andělů: „Kdo je hoden zlomit pečetě a rozvinout ten svitek?” Jan plakal, protože v nebi ani na zemi nebyl nikdo, kdo by toho byl hoden. Potom však uprostřed kruhu mužů a bytostí u paty trůnu spatřil Beránka se sedmi rohy, který vypadal, jako by byl obětován. Beránek vzal z ruky Boží svitek. Nato stvoření i muži padli na kolena před Beránkem, Synem Božím. Zpívali píseň díkůvzdání a chvály, a jak jejich hlasy stoupaly do nebeských výšek, přidávaly se k nim hlasy tisíců andělů, vzdávajících díky a chválících Boha.

Beránek počal lámat pečetě jednu po druhé, provázen rachotem hromu, až rozvinul svitek, aby zjevil budoucnost světa.

Satan a jeho vojsko budou bloudit světem a vábit duše sla-

„JÁ JSEM ALFA I OMEGA,
PRAVÍ PÁN BŮH, TEN
KTERÝ JEST A KTERÝ
BYL A KTERÝ PŘICHÁZÍ,
VŠEMOHOUCÍ.”
ZJEVENÍ 1, 8

Čtyři bytosti stojící
okolo Božího trůnu

Jedna má
tvář lva

Jedna má
tvář býka

Jedna má
tvář člověka

Jedna má
tvář orla

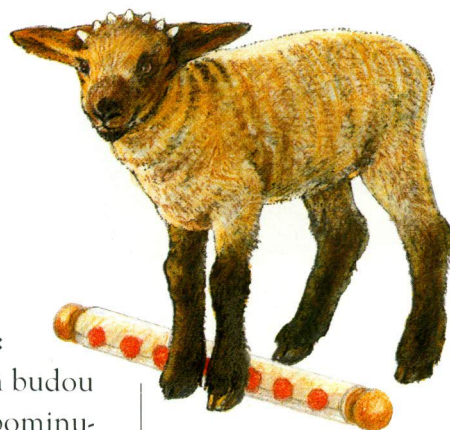
KNIHA ZJEVENÍ

bých k hříchu. Bůh však sešle z nebes oheň a síru a ďábel i jeho stoupenci budou svrženi do planoucího jezera, kde budou v trýzni spalováni navěky.

V den soudu stanou před trůnem mrtví a Bůh bude číst z knihy života. Ti, jejichž jména jsou v knize zapsána, budou spaseni, ostatní budou odsouzeni, aby hořeli se satanem v jezeru plamenů.

Potom spatřil Jan nové nebe a novou zemi. Slyšel hlas, volající: „Já jsem začátek i konec. Utvořím vše znovu a Bůh se svým lidem budou žít pospolu. Nebude již bolest, zármutek ani smrt, neboť ty již pominuly.“

Potom vzal anděl Jana na vrchol vysoké hory a ukázal mu svaté město, nový Jeruzalém, jehož zdi byly z jaspisu a ulice ze zlata. Městem protékala řeka živé vody a její proud byl křišťálově čistý. Nebylo tam potřeba slunce ve dne ani měsíc v noci, protože ve městě přebýval Bůh a jeho Syn a všichni, kdo tam přicházeli, byli ve světle jejich slávy.

*Beránek převzal
svítek z ruky Boží*

*Anděl vzal Jana na
vrchol vysoké hory a
ukazuje mu svaté
město*

*Zdi nového Jeruzaléma jsou z jaspisu a ulice
ze zlata*

